

BESTEK EN CONDITIEN

WEGENS EENE

VERGROOTING, VERNIEUWING

EN VERANDERING

AAN HET ORGEL

IN DE HERVORMDE KERK

TE

DALEN

BESTEK en CONDITIËN

waarnaar het Collegie van Heeren Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te Dalen voornemens is uit te besteden, het vervaardigen en plaatsen van een geheel nieuw tweede Manuaal bij het thans aanwezige Orgel in de Kerk van gemelde Gemeente. En tevens eene gedeeltelijke vernieuwing en verandering in de Dispositie van het bestaande Orgel.

Art. 1.

Windlade en derzelveer maaksel

Tot dit bij te voegen Boven-Manuaal zal eene sleep-windlade, verdeeld in 54 censellen of windkamers, loopende van Groot C, tot en met drie gestrept F, in grootte, oppervlakte en inhoud geëvenredigd aan de grootte en hoeveelheid van de stemmen, welke er op zullen komen te staan, vervaardigd worden.

Deze windlade, welke in één deel vervaardigd wordt, zal met dezelve's pijp-stokken, roosters of pijpstocelen, sleepen, ventielen enz: van best droog wagenschot worden gemaakt; aan den onderkant van de windlade en de windkaast waar de ventielen tegen aan drukken, zal met best mediaan papier worden bekleed, terwijl de ventielen met zachte strooken leder belederd en van achteren los in hunne stiften moeten worden gelegd, om ten allen tijd naar verkiezing dezelve er te kunnen uitnemen; en zullende de pijpstokken met stevige vertinde ijzeren schroeven op de windladen moeten worden bevestigd.

Art. 2.

Over het Pijpwerk

- Op de hierboven omschrevene Boven-Manuaal windlade zullen worden geplaatst:
1. Prestant 4 voet; van engelsch gepolijst tin, waarvan de torenpijpen met opgeworpene labiums zullen worden voorzien.
 2. Holfluit 8 voet; de onderste Octaaf van wagenschot, het overige gedeelte van spatie, en tot aan de Discant gedekt.
 3. Viola di Gamba 8 voet; beginnende met Groot F en de vijf laagste toonen te ontleenen uit de Holfluit.
 4. Speelfluit 4 voet.
 5. Gemshoorn 2 voet)
 6. Flageolet 1 voet) men.
 7. Dulciaan 8 voet (gehalveerd).

Art. 3.

Verandering enz: in het aanwezige Orgel.

In de Dispositie van het aanwezige Orgel zullen worden veranderd en vermeerderd de volgende stemmen:

1. Voor de Gemshoorn 2 voet te plaatsen, eene nieuwe Cornet, 5 sterk.-
2. Voor de Flageolet 1 voet te plaatsen, eene nieuwe Mixtuur, 3 en 4 sterk.-
3. De Trompet 8 voet te verbeteren door bijvoeging van twee Corpora's, voor Groot C en C#, en de volgende toonen, waar zulke noodig moegt zijn, in eene geregelde orde doen opschikken.

De spatie tot de pijpen op beide windladen, welke in de gemelde Dispositie niet van hout zijn opgegeven, zullen uit een mengsel van één vierde tin

en drie vierde lood bestaan.

De houten pijpen zullen geploegd en met houten nagels in elkander worden gemaakt, en van binnen met roodbolis en lijm worden uitgeverwd; en de voor- slagen met leder en koperen schroeven worden vastgelegd, om ten allen tijde de intonatie te kunnen regelen.

Al het binnenstaande pijpwerk zal zoo geregeld en ruim op de windladen wor- den geplaatst, dat geene den anderen in de uitspraak hinderlijk zij, en men op eene gemakkelijke wijze bij iedere pijp kan komen, om te stemmen.

De mondstukken en tongen van de Dulciaan 8 voet, zullen van best geslagen geal koper zijn; de grootste mondstukken dazor stem zullen met tinnen pla- ten met leder bevoerd, worden belegd; terwijl de stemkrukken ter bekwamer dikte van geal koperdraad zal genomen worden.

Art. 4.

Glaasbalgen

De Heffboomen of treden zoodanig in te rigten, dat er eene meerdere opgang der balgen plaats hebbe, en de ongelijkmatigheid van wind, door het aantren- gen van ijzeren hulpveeren te regelen en te verbeteren.

Art. 5.

Van de Windkanalen

De windkanalen tot dit Boven-manuael en de afsluiting van hetzelfde, zullen van best droog wagenschot genomen worden, van binnen met roodbolis en lijm uitgeverwd en met houten nagels en lijm te zamen worden gevoegd; zullende dit kanaal onmiddellijk worden geleid uit het reeds bestaande Hoofdkanaal naar de Boven-manuaels windlade.

Art. 6.

Van de Clavieren

Het handclavier voor het nieuwe Boven-manuael zal verdeeld worden in 54 cleven of toetsen, loopende van Groot C tot en met \bar{f} en worden vervaardigd van droog regtdradig wagenschot; de platte of benadentootsen met best wit ijvoor belegd en de verhevene of boventoetsen van masief, zwart ebben hout worden gemaakt; onder deze rei Clavieren zullen rechte kussens worden gebragt, de toetsen, zonder te knellen, zullen moeten sluiten tusschen hunne stiften; de gaten waardoor de drukkers gaan juist van wijde zijn, om zoo veel mogelijk eene gemakkelijke bespeeling te bevorderen. Het Clavierreeam zal van wagenschot wordenvervaardigd, en voor hetzelfde in het gezigt komt met de voorzetplank van sierlijk mahonishout worden voor- zien.

De de beide handclavieren te gelijk te kunnen gebruiken, zal eene trekker- pelling worden aangabragt, en wel zoo ingerigt, dat dezelve onder het bespe- ling zonder eenige hinder, kan aan- of afgezet worden, zullende deze kopp- ling in de Bas en Discant gescheiden en bij gevolg gehalveerd zijn.

Art. 7.

Van de Mechanica in het algemeen.

Alle de tot het mechanieke werk vereischt wordende welreem, selborden met hunne dekken en armen, evenals het Registratuur, selatuur, koppelstukken, claviatuur, winkelhaakstukken met hunne lijsten, enz: en al het houtwerk, hetwelk tot de Mechanica behoort, zullen van best droog wagenschot worden vervaardigd, met uitzondering van alle abstracten en drukkers, welke van taai regtdradig Riga's greinen hout zullen worden gemaakt. Alle de armen, winkelhaken, wippen enz: tot het registratuur benoedigd, zullen van taai ijzer worden gesmeed en met senievers ter vering van roest worden aangestroken. Al het draadwerk, hetwelk tot de Mechanica als ook tot al datgene, hetwelk voor het overige Orgelwerk moet gebruikt worden, zal van best geal koper- draad worden genomen.

Art. 8.

Van de Registers.

De Registerknoppen van het nieuwe Boven-manuaal zullen worden vervaardigd naar dezelfde vorm en model, en in alles gelijk zijn, als die welke in het betreffende Orgel aanwezig zijn, en in eene behoorlijke orde boven het Clavier worden verdeeld; terwijl de benaming van ieder met nette verguldene letters op daartoe gepaste plaatjes boven dezelve gesteld zullen worden.

Art. 9.

De labiums van de front- of gezigtspijpen zullen sierlijk worden verguld.

Art. 10.

Alle materialen, welke verder tot het binnenwerk van het bovengenoemde Orgel benodigd zijn, en te veel om te specificeren, zullen door den Aannemer ter goeder trouw ten genoegen der Heeren Uitbesteders geleverd, en de toewerking daarvan op de nauwkeurigste wijze verrigt worden.

Art. 11.

De alle pijpen op hunne windladen regtstandig en sluitend in hunne stoelen te hebben gezet, en na de grootste, welke niet geschikt op zich zelve kunnen staan, met aangesoldeerde oogen aan latten of regels met koperen pennen te hebben vastgehangen, zal men tot de intonatie derzelve kunnen overgaan. De iedere stem dan naar zijn aard te hebben geïntoneerd en alle van eene slugge en grondige aanspraak te hebben voorzien zal het geheele pijpwerk in Orchesttoon in de gelijkzwevende temperatuur in eene goede harmonie worden gestemd.

De het Orgel volgens het hierboven beschreven bestek te hebben voltooid, kan hetzelfde ter examinatie aan deskundigen; door de Wel Edele Achtbare Heeren Kerkvoogden daartoe te benoemen, worden aangeboden.

Art. 12.

De Aannemer zal zijne gedongene gelden ontvangen in één termijn, wanneer het Orgel geheel is voltooid.

Art. 13.

Voor rekening van den Aannemer blijven alle de kosten van transport, verhuur- en kostgelden, welke er gedurende het opzatten en afwerken van dit Orgel zal worden vereischt; - terwijl Heeren Uitbesteders zich verplichten het aanwijzen en gebruikbaarstellen van een geschikt lokaal tot berging en werkplaats voor den Aannemer.

Art. 14.

De Aannemer zal moeten zorgen dat het Orgel in de maand Mei achttienhonderd zeven en vijftig geheel zal zijn voltooid.

Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te Dalen Uitbesteders ter eenre: en
Petrus van Deckelen, Orgelmaker te Groningen, Aannemer ter andere zijde:
Bekennen en Verklaren
Op het bovenstaande bestek en de vorenstaande Condiitien het werk daarin omschreven respectievelijk te hebben uitbesteed en aangenomen voor eene somma van Twaalf honderd en Vijftig Gulden (f 1250,--).

gedaan te Dalen den 26 October, achttien honderd zes en vijftig.

De Aannemer,
P. van Deckelen.

Kerkvoogden voornoemd,
J. Caspers President
Z. A. Kiers
W. Caspers
H. Reimert

SUPPLEMENT ARTIKEL (of Art. 15)

De tegenwoordige oude windlade te verplaatsen en naar beneden te brengen om vervolgens voor manueel-windlade te worden gebezigd; benevens het geheele front, om het onderste gedeelte van het Orgel te formeren.

Het oude Orgel zoo veel vooruitzetten, dat door de te doene vergrooing het geheele werk in geregelde orde op de geschiktste plaats daarna komt te staan. Geheele nieuwe Vleugels aan beide zijden van het Orgel aanbrengen ter behoorlijke breedte, ingerigt naar evenredigheid der Orgelkast. - Voorts wit doen bijverwen.

Bij de intonering van het nieuwe Bovenwerk, zal het thans bestaande ook geheel opnieuw worden geintoneerd.

P. van Oeckelen.

Ik ondergetekende P. van Oeckelen van beroep orgelmaker te Groningen, verklaar ontvangen te hebben van de tijdelijke Kerkvoogden der Hervormde gemeente te Dalen de som van twaalf Honderd en vijftig guldens, waarvoor door mij is daargesteld een tweede klavier in het bestaande Orgel der Kerk te Dalen zooals hetzelfde in bovenstaand bestek was opgegeven, benevens de som van Een Honderd guldens voor de daarstelling van nog een nieuw Register met name de Clarinet in het genoemde Orgel.

Verklarende ik hiermede door Kerkvoogden geheel te zijn voldaan en daarvoor volledig te kwiteeren.

Dalen, den 27 October 1857

P. van Oeckelen en Zonen.